

N:o 6.

Af herr **Almström**, *angående skrifvelse till Konungen i fråga om tillstånd att inrätta så kallade industrilotterier.*

Redan under de två sista riksdagarne hafva motioner om inrättande af s. k. industrilotterier blifvit väckta i Andra Kammaren, men oakadt det understöd de der erhållit ej lyckats vinna majoritetens bifall. Då jag anser att industrilotterier, väl ordnade och skötta samt ställda under vederbörlig kontroll, kunna blifva till stort gagn i synnerhet för den mindre industrien, då derjemte åsigterna i allmänhet om dylika lotteriers nytta och natur under den senaste tiden torde hafva betydligt förändrats och bland annat erhållit uttryck i de utlåtanden, som af svenska slöjdföreningen och Kongl. kommerskollegium i denna fråga blifvit afgifna samt då jag derjemte af flere af hufvudstadens industriidkare blifvit uppmanad att inom riksdagen försöka verka för sådana lotteriers inrättande, har jag ej tvekat att framlägga nedanstående motion. Utan att här vilja yttra mig om den skada eller det gagn lotterier i allmänhet kunna medföra, ehvad de hafva till uppgift utlottning af penningar eller varor, och utan att beröra frågan huruvida nu gällande förbud mot lotteriers inrättande inom landet medför åsyftad verkan, då tillfälle att begagna sig af de utländska lotterierna står så lätt till buds och så flitigt begagnas, vill jag likväl fästa uppmärksamheten derpå, att industrilotterier rimligtvis icke kunna likställas med penninglotterier, då de hvarken erbjuda tillfälle till direkt penningvinst ej heller lemna möjlighet till erhållande af så stora vinster, att någon spellusta genom dem bör kunna frammanas, ett förhållande, hvarom erfarenheten från de år, under hvilka dylika lotterier fått bedrifvas inom landet, äfven vittnar.

Deremot torde det ligga i öppen dag, att genom inrättandet af industri-lotterier tillfälle kan beredas yrkesidkaren till afsättning af föremål, vid hvilkas tillverkning han nedlagt större handaskicklighet och konstfärdighet och hvilkas tillverkningskostnader derigenom ökats så mycket, att föga eller ingen utsigt finnes att afsätta dem, att genom upprepade tillfällen till afsättning och deraf föranledd tillverkning af dylika föremål yrkesskickligheten bör höjas samt att de vid lotterierna erhållna vinstmedel kunna med fördel användas till industriens främjande genom deras användning vare sig till resestipendier åt yrkesidkare och yrkesarbetare eller till bidrag till föreningar, som hafva till uppgift att höja yrkena, exempelvis svenska slöjdföreningen, eller till bildande af en fond för åstadkommande af ett slöjdmuseum.

Under de sista tre årtiondena hafva onekligen såväl af enskilde yrkesidkare som af därför bildade föreningar äfvensom genom anordnandet af lämplig undervisning ansträngningar blifvit gjorda för att inom vårt land frammana en större konstskicklighet inom yrkena. Delvis hafva äfven dessa ansträngningar krönts med framgång, men de resultat som erhållits motsvara i de flesta fall hvarken yrkesidkarens ansträngningar eller de måhända allt för stora anspråk, som af sakkunnige uppställas. Det torde dock vara utom allt tvifvel, att äfven i vårt land goda resultat i sådan rigtning efter hand skola kunna erhållas, om blott afsättning kan beredas alster, vid hvilkas förfärdigande större konst- och handaskicklighet blifvit nedlagd och hvilkas pris derigenom blifvit högre än de för dylika föremål vanligen gällande. Möjligheten att till industrilotterier kunna få försälja sådana slöjdalster af högre art skall enligt min förmening mana den för sitt yrke och för sitt eget anseende såsom skicklig yrkesman intresserade idkaren att utöfver tillverkningen af de vanliga alstren försöka åstadkomma föremål af högre industrielt och konstnärligt värde. Den vid tillverkningen af dylika föremål vunna eller uppöfvade yrkesskickligheten skall yrkesidkaren sedermera kunna tillgodogöra äfven vid tillverkningen af enklare föremål.

Det är hufvudsakligast på denna grund som jag tillåtit mig frambära denna motion, till ytterligare stöd för hvilken jag äfven torde få åberopa såväl den numera så godt som häfdvunna rättigheten för våra idkare af skön konst att genom lotterier få afsätta sina alster som ock den tillåtelse svenska slöjdföreningen erhållit att utlotta konstslöjdalster.

Då det tillkommer Konungen ej blott att besluta, huruvida lotterier skola få inrättas, utan äfven att, der sådan tillåtelse lemnats, bestämma de villkor, under hvilka de få bedrifvas, kan det ej vara lämpligt att här ingå

i några detaljer rörande sättet för deras ordnande, men jag anser mig dock böra omnämna att enligt den af många yrkesidkare uttalade och af mig delade mening industrilotterier borde få inrättas till antal af högst ett inom hvarje län och endast för utlottning af alster af svensk slöjd och industri. Jag anser ock att rättighet att inrätta industrilotteri bör beviljas endast för det fall att å ort och ställe, der det skall bedrifvas, förening finnes bildad, som lemnar garanti att lotteriet så skötes, att dess hufvudsakligaste ändamål, yrkesskicklighetens höjande, derigenom främjas.

På grund af hvad jag ofvan anfört får jag vördsamligen föreslå,

att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla att s. k. industrilotterier, afsedda för inköp och utlottning af alster af svensk slöjd och industri, måtte till antal och under vilkor, som af Kongl. Maj:t bestämmas, få inrättas på ansökning af föreningar, som af Kongl. Maj:t pröfvas kompetenta att bedrifva desamma på sådant sätt, att svensk yrkesskicklighet genom dem främjas.

Stockholm den 22 januari 1890.

Rob. Almström.